به نام هستی بخش

نظریه زبانها و ماشینها

مجتبی خلیلی پاییز ۱۴۰۳

ساختمانهای گسسته، طراحی الگوریتم

پیش نیازها:

اهداف درس:

این درس درباره چیستی محاسبه است و از ساده ترین مدلهای محاسبه شروع کرده و سپس مدلهای قوی تر را بررسی می کند. در این مسیر به معرفی سه مبحث اصلی اتوماتا و زبانهای صوری، نظریه محاسبه پذیری و نظریه پیچیدگی می پردازد. انتظار می رود دانشجویان پس از گذراندن موفق این درس، مباحث زیر را آموخته باشند:

- ۱. زبانها و عبارات منظم و اتوماتای متناهی (معین/نامعین).
 - ۲. گرامرهای مستقل از متن و اتوماتای پشتهای.
 - ۳. گرامرهای حساس به متن و اتوماتای کراندار خطی.
- ۴. ماشین تورینگ؛ محاسبه پذیری؛ مسائل تصمیم پذیر /تصمیم ناپذیر.
 - ۵. پیچیدگی و کلاسهای P و NP.

Introduction to the Theory of Computation, Michael Sipser, Cengage Learning, 3rd Edition.

کتاب درسی:

1. An Introduction to Formal Languages and Automata, Peter Linz, Susan H. Rodger. Jones & Bartlett Learning; 6th or 7th edition.

مراجع دیگر:

- 2. Automata, Computability and Complexity: Theory and Applications, Elaine A. Rich, Pearson, 1th edition.
- 3. Introduction to Languages and the Theory of Computation, John Martin, McGraw-Hill Education; 4th edition.
- 4. Introduction to Automata Theory, Languages, and Computation, Hopcroft, Ullman, Motwani, 3th edition

رئوس مطالب: توجه شود ممکن است تغییراتی ایجاد شود که در کلاس اطلاع رسانی می شود.

÷ . 1 .	تاريخ	
مباحث	۲۴ شهريور	1. 41
مقدمه	۱۱ سهريور	بخش صفر م
الفبا، رشته، زبان	۲۶ شهریور	(
اتوماتای متناهی معین (DFA)	۲ مهر	
توماتای متناهی نامعین (NFA)	۷ مهر	
هم ارزی DFA و NFA	۹ مهر	
تمرین ۱ (۰٫۷ نمره)		(زبان منغ
خواص بستاری زبانهای منظم ۱	۱۴ مهر	بخش یکم؛ اتوماتای متناهی (زبان منظم)
خواص بستاری زبانهای منظم ۲- عبارات منظم	۱۶ مهر	
آزمونک ۱ از تمرین ۱ (۰٫۵ نمره) عبارات منظم	۲۱ مهر	
عبارات منظم و اتوماتای متناهی	۲۳ مهر	
تمرین ۲ (۰٫۷ نمره)		
گرامرهای منظم	۲۸ مهر	
زبانهای نامنظم – لم تزریق	۳۰ مهر	
آزمونک ۲ از تمرین ۲ (۰٫۵ نمره) گرامر و زبانهای مستقل از متن (CFG)	۵ آبان	
طراحی CFG	۷ آبان	از متن)
تمرین ۳ (۰٫۷ نمره) پایان مباحث میانترم (۶٫۵ نمره)		ای (زبان مستقل لسه)
تجزيه	۱۴ آبان	بخش دوم؛ اتوماتای پشتهای (زبان مستقل از م (۶ جلسه)
اتوماتای پشتهای (PDA)- هم ارزی PDA و CFG	۱۹ آبان	
لم تزریق برای CFG	۲۱ آبان	

ماشین های تورینگ	۲۶ آبان		
گونههای ماشین تورینگ	۲۸ آبان	جلسه)	
گرامرهای حساس به متن-گرامرهای بدون محدودیت	۳ آذر	يرى (٨	
تمرین ۴ (۰٫۷ نمره)		خش سوم؛ ماشین تورینگ و محاسبه پذیری (۸ جلسه	
تز چرچ–تورینگ	۵ آذر	ع آیک	
تصمیم پذیری	۱۰ آذر	ي ن پن	
آزمونک ۱۳ از تمرین ۴ (۰٫۵ نمره) تصمیمناپذیری	۱۲ آذر	سوم؛ ماش	
کاهش پذیری ۱	۱۷ آذر	ر بن ناب	
کاهش پذیری ۲	۱۹ آذر		
مقدمهای بر پیچیدگی	۲۴ آذر	65	
NP-Completeness	۲۶ آذر	" پيچيد (
نکات تکمیلی	۱ دی	خش چهارم؛ نظریه پیچیدگی (۴ جلسه)	
نکات تکمیلی	۳دی	ر ټې پهار	
تمرین ۵ (۰٫۷ نمره)		.¥·	
پایانترم شامل مباحث بعد از میانترم (۸٫۵ نمره)			